

Študijski obisk Šole za pravosodne študije (School of Justice Studies)

Marca 2015 sem se kot mladi raziskovalec Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru odpravil v Richmond, ameriško zvezno državo Kentucky. Študijski obisk mi je predlagal mentor, prof. dr. Gorazd Meško. Namen obiska je bil, da bi se strokovno izpopolnil pri somentorju moje doktorske disertacije, prof. dr. Chucku Fieldsu na Šoli za pravosodne študije (orig. *School of Justice Studies*), ki je del Fakultete za pravosodje in varnost (orig. *College of Justice and Safety*), Vzhodna univerza v Kentucky (orig. *Eastern Kentucky University*).

Vzhodna univerza v Kentucky je bila ustanovljena leta 1874 z ustanovitvijo Centralne univerze (orig. *Central University*), vendar je uradno ime, ki ga uporabljajo danes, pridobila šele leta 1966. Univerzo sestavlja pet fakultet: 1) Fakulteta za umetnost in znanost (orig. *College of Arts and Sciences*), 2) Fakulteta za podjetništvo in tehnologijo (orig. *College of Business and Technology*), 3) Fakulteta za zdravstvene vede (orig. *College of Health Sciences*), 4) Pedagoška fakulteta (orig. *College of Education*) in 5) Fakulteta za pravosodje in varnost (orig. *College of Justice and Safety*). Večina fakultet izvaja dodiplomski, magistrski in doktorski program, na vse programe je vpisanih 16.000 študentov.¹ Študentom univerze so na voljo tri knjižnice: 1) knjižnica Johna Garanta Crabbea (orig. *John Crabbe Library*), 2) knjižnica podjetništva in akademske skupnosti (orig. *Business Library and Academic Commons*) in 3) oddelek glasbene knjižnice (orig. *Music Library Branch*). Prav tako ima vsaka fakulteta lastno knjižnico. Univerza je dobitnica številnih priznanj, leta 1998 je kot prva prejela priznanje za odličnost Fakulteta za pravosodje in varnost.

Fakulteta za pravosodje in varnost, ki je v zgradbi Stratton (orig. *Stratton building*) na Vzhodni univerzi v Kentucky, je začela delovati spomladi leta 1966. Vodi jo dekan dr. Viktor E. Kappeler. Fakulteto sestavljata dve šoli: 1) Šola za varnost, varovanje in krizno upravljanje (orig. *School of Safety, Security, and Emergency Management*) in 2) Šola za pravosodne študije (orig. *School of Justice Studies*). Fakulteta ponuja programe višješolskega, univerzitetnega in magistrskega študija ter pridobitev številnih certifikatov. Omogoča izobraževanje na daljavo, možnost opravljanja nekaterih predmetov in študijskih programov po spletu. Na fakulteti delujeta dva nacionalno priznana raziskovalna centra: 1) Center za pravo-

sodje in varnost (orig. *Justice and Safety Center*)² in 2) Center za usposabljanje (orig. *Training Resource Center*).³ Ob delu raziskovalnih centrov ostaja glavna vloga Fakultete za pravosodje in varnost izobraževanje študentov, ki so vpisani v Šolo za varnost, varovanje in krizno upravljanje ter Šolo za pravosodne študije.

Šola za varnost, varovanje in krizno upravljanje izvaja štiri leta trajajoče dodiplomske univerzitetne programe s področij: 1) nujne medicinske pomoči (orig. *Emergency Medical Care*), 2) preiskovanja požarov, požigov in eksplozij (orig. *Fire, Arson and Explosion Investigation*), 3) upravljanju požarne varnosti (orig. *Fire Protection Administration*), 4) tehnologij požarne varnosti (orig. *Fire Protection and Safety Engineering Technology*), 5) domovinske varnosti (orig. *Homeland Security*) in 6) varnosti pri delu (orig. *Occupational Safety*). Šola izvaja višješolski dodiplomski program Paramedicine (orig. *Paramedicine*), ki traja dve leti. Študenti imajo možnosti pridobitve nižje diplome (orig. *minor*) s področij: 1) kriznega upravljanja (orig. *Emergency Management*), 2) tehnologij požarne varnosti (orig. *Fire and Safety Engineering Technology*), 3) preiskovanja požarov, požigov in eksplozij (orig. *Fire, Arson and Explosion Investigation*), 4) upravljanju požarne varnosti (orig. *Fire Protection Administration*), 5) domovinske varnosti (orig. *Homeland Security*), 6) požarne varnosti v industriji (orig. *Industrial Fire Protection*), 7) varnosti pri delu (orig. *Occupational Safety*), 8) varnostnega upravljanja (orig. *Security Management*), 9) družbenega obveščanja in vodenja (orig. *Social Intelligence and Leadership*) in 10) prometne varnosti (orig. *Traffic Safety*). Poleg tega šola nudi pridobitev certifikatov s področij: 1) napredne nujne medicinske pomoči (orig. *Advanced Emergency Medical Care*), 2) dela reševalca (orig. *Basic Emergency Medical Technician*), 3) kriznega upravljanja (orig. *Emergency Management*), 4) domovinske varnosti (orig. *Homeland Security*), 5) požarne varnosti v industriji (orig. *Industrial Fire Protection*), 6) obveščevalnih študij (orig. *Intelligence studies*) in 7) varnostnega upravljanja (orig. *Security Management*). Šola ponuja študentom možnost magistrskega študija, ki traja dve leti. Na magistrski ravni lahko študenti opravljajo program Varnost, varovanje in krizno upravljanje (orig. *Safety, Security and Emergency Management*). Šola izvaja dodiplomske programe Upravljanje požarne varnosti, Tehnologije požarne varnosti, Domovinske

¹ Fakultete skupno izvajajo več kot 160 različnih programov na vseh ravneh. Na dodiplomske programe fakultet je vpisanih približno 14.000 študentov. Na magistrske in doktorske programe fakultet je vpisanih 2.000 študentov.

² Center za pravosodje in varnost sestavljajo strokovnjaki, ki si prizadevajo za izboljšave na področju varnosti in pravosodja na lokalni, nacionalni in zvezni ravni.

³ Center za usposabljanje izvaja usposabljanje profesionalcev za delo z mladoletnimi prestopniki.

varnosti in Varnosti pri delu ter magistrski program Varnost, varovanje in krizno upravljanje tudi po spletu.

Šola za pravosodne študije je ena izmed najboljših šol s področja varnostnih ved v ZDA. Šola izvaja dodiplomske univerzitetne programe, ki trajajo štiri leta s področij: 1) policijskih ved (orig. *Police Studies*), 2) kazenskega pravosodja (orig. *Criminal Justice*), 3) prevzgojnega in mladoletniškega pravosodja (orig. *Correctional & Juvenile Justice*) in 4) družbene pravičnosti (orig. *Social Justice Studies*). Njeni dodiplomski višješolski programi, ki trajajo dve leti, so s področij policijskih ved (orig. *Police Studies*) in družbene pravičnosti (orig. *Social Justice Studies*). Hkrati šola ponuja pridobitev nižje diplome s področij: 1) policijskih ved (orig. *Police Studies*), 2) družbene pravičnosti (orig. *Social Justice Studies*) in 3) kazenskega pravosodja (orig. *Criminal Justice*). Študenti imajo možnost pridobitve certifikatov s področij: 1) strategij prevzgojnih intervencij (orig. *Correctional Intervention Strategies*) in 2) obravnave mladoletnih prestopnikov (orig. *Youth Services*). Šola ponuja študentom možnost magistrskega študija, ki traja dve leti na dveh magistrskih programih: 1) Kriminologija in kazensko pravosodje (orig. *Criminology and Criminal Justice*) in 2) Vodenje prevzgojnih ustanov (orig. *Adult, Juvenile and Community Corrections Leadership*). Šola izvaja dodiplomska programa Prevzgojno in mladoletniško pravosodje in Policijske vede ter magistrski program Vodenja korekcijskih ustanov tudi po spletu.

Fakulteta za pravosodje in varnost zaposluje najboljše ameriške raziskovalce in strokovnjake s področja varnostnih ved. Ti strokovnjaki skrbijo za kakovostno izvajanje študijskih programov in skrbijo, da njihovi študenti pridobijo vsa znanja, ki so potrebna za opravljanje dela na področju varnosti.

V času študijskega obiska v ZDA sem poglobil svoje znanje o preučevanju legitimnosti v zaporskem okolju. Študije, do katerih nisem mogel dostopati v Sloveniji, so zapolnile manjkajoča področja preučevanja zaznave legitimnosti obsojencev in samozaznave legitimnosti zaporskega osebja ter hkrati dopolnile teoretični okvir dispozicije doktorske disertacije. Izpopolnil oz. popravil sem problematična področja dispozicije doktorske disertacije, na katera sta opozorila mentor in somentor. Študijski obisk mi je poleg vpogleda v tuje baze podatkov omogočil priložnost, da se seznanim z delom policije in služb s področja varnosti v ZDA. Hkrati sem imel priložnost spoznati dekana Fakultete za pravosodje in varnost dr. Victorja E. Kappelerja in poslušati predavanje dr. Petra Kraske, ki je eden izmed vodilnih strokovnjakov s področja uporabe raziskovalnih metod v varstvoslovju.

Rok Hacin